วารสารปรัชญาปริทรรศน์
JOURNAL OF PHILOSOPHICAL VISION
ISSN: 1513-6620 (Print) × ISSN: 2773-9643 (Online)
https://so05.tci-thaijo.org/index.php/phiv/index

Research Article DOI: 10.14456/jpv.2023.25

พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

The Power of School Administrators Affecting the Performance Standard of Teachers under Suphanburi Primary Educational Service Area Office 2

ประกายดาว ชุมภูบาง[1]

Prakaidao Chumpubang[1*]

ARTICLE INFO

Name of Author:
Corresponding Author*
1. ประกายดาว ชุมภูบาง
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ประเทศไทย

Prakaidao Chumpubang
Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University, Thailand.
Email: oilprakaidao@gmail.com

คำสำคัญ:
พลังอำนาจ; มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู; ประถมศึกษา

Keywords:
Power; Performance Standard of Teachers; Primary Eduaction

Article history:
Received: 22/10/2022
Revised: 24/11/2022
Accepted: 15/12/2023
Available online: 25/12/2023

How to cite:
Chumpubang, P. (2023). The Power of School Administrators Affecting the Performance Standard of Teachers under Suphanburi Primary Educational Service Aera Office 2. *Journal of Philosophical Vision 28*(2), 51-64.

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the level of power of school administrators; 2) study the performance standards of teachers; and 3) analyze the power of school administrators affecting the performance standards of teachers. The sample group consists of teachers in schools under the Suphanburi Primary Education Area Office, Zone 2, totaling 1,185 people. The method of proportional stratified random sampling was used, distributing the number according to the location of the district, resulting in a sample group of 271 people. The instrument used in this study was a questionnaire created by the author with a content validity of 0.67 to 1.00, a reliability of the questionnaire on the part of school administrators of 0.98, and, reliability of the questionnaire on the part of performance standards of teachers of 0.98. Data were analyzed by determination of percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression.

The findings of this research were as follows: 1) The power of school administrators was at a high level, both overall and in each aspect, namely, reference power, legal power, reward-providing power, expertise power, power by position, personal power, and enforcement power, respectively. 2) Teachers' performance standards were at a high level, both overall and in each aspect, namely, relationships with parents and communities, learning management, and the performance of teacher duties, respectively. 3) The powers of school administrators, namely rewarded for providing power (X_2), power by position (X_6), and reference power (X_5), were factors affecting teachers' performance standards with the prediction of 44.30% with statistical significance at the .01 level by the regression analysis equation: $\hat{Y}_{tot} = 2.20 + 0.28\ (X_2) + 0.13\ (X_6) + 0.11\ (X_5)$

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู และ 3) วิเคราะห์พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 1,185 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) โดยกระจายจำนวนตามที่ตั้งของอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 271 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัยมีค่าความตรงด้านเนื้อหาเท่ากับ 0.67 ถึง 1.00 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามด้านพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.98 และด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู เท่ากับ 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย อำนาจอ้างอิง อำนาจทางกฎหมาย อำนาจการให้รางวัล อำนาจความเชี่ยวชาญ อำนาจโดยตำแหน่ง อำนาจส่วนบุคคล และอำนาจการบังคับ ตามลำดับ 2) มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชน การจัดการเรียนรู้ และการปฏิบัติหน้าที่ครู ตามลำดับ 3) พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ อำนาจการให้รางวัล (X_2) อำนาจโดยตำแหน่ง (X_6) และอำนาจอ้างอิง (X_5) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู โดยสามารถร่วมกันทำนาย ได้ร้อยละ 44.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสมการวิเคราะห์การถดถอย คือ $\hat{Y}_{tot}$ = 2.20 + 0.28 (X_2) + 0.13 (X_6) + 0.11 (X_5)

1. บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย และเกิดการแข่งขันทางสังคมมากขึ้น การที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญ ทันต่อยุคปัจจุบันจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่การพัฒนาการศึกษาให้เท่าทันและมีความเข้มแข็ง การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2555: 19) ทั้งนี้สถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับปฏิบัติการที่สำคัญ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ผู้บริหารของสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาท และหน้าที่บริหาร โดยใช้ทรัพยากรในการบริหาร คือ ครู และบุคลากร ปัจจัยที่ทำให้ครู บุคลากร ปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพส่วนหนึ่งเกิดจากการใช้พลังอำนาจของผู้บริหาร ผู้บริหารต้องใช้พลังอำนาจในการตัดสินใจ สั่งการ ควบคุม ดูแล ชี้แนะให้กำลังใจกับครู และบุคลากร ผู้ร่วมงาน ให้มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน พลังอำนาจจึงมีความสำคัญมากในการบริหาร เพราะเป็นปัจจัยที่ทำให้การปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายได้ ปัญหาของงานวิจัย คือ การปฏิบัติงานของครูที่ไม่ประสบผลสำเร็จ เช่น การจัดการเรียนการสอน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์โอเน็ตตกต่ำ การใช้เทคโนโลยี และการใช้ภาษา ผู้บริหารจึงต้องใช้พลังอำนาจโดยตำแหน่ง และพลังอำนาจทางกฎหมายในการ

มอบหมายสั่งการให้ครูได้พัฒนาตนเอง ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องมีพลังอำนาจอ้างอิง เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับครู และต้องมีพลังอำนาจความเชี่ยวชาญ ให้คำปรึกษากับครูได้ เป็นต้น พลังอำนาจจึงมีความสำคัญต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา และเป็นปัจจัยสำคัญมี่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลในสถานศึกษา

พลังอำนาจในการบริหารเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อมาตรฐานในการปฏิบัติงานของครู ซึ่งการใช้พลังอำนาจของผู้บริหารนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารสถานศึกษาให้ครูมีการปฏิบัติหน้าที่ หรืองานที่รับผิดชอบ เป็นไปตามมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการให้ขวัญกำลังใจในการทำงาน การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ความพอใจในการทำงาน จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดล้วนมีผลต่อมาตรฐานในการปฏิบัติงานของครูทั้งสิ้น และจากการศึกษางานวิจัย พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉันทนีย์ จันทร์พล (2556 : 67) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูปฏิบัติการสอน อยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้พลังอำนาจที่ตนเองมีอย่างเหมาะสม จึงจะทำให้การบริหารโรงเรียนประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ปราณี คาดการณ์ไกล (2556 : 139) ได้กล่าวไว้ว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ต่อมา บงกช ยิ้มหนองโพธิ์ (2558 : 76) ได้กล่าวว่า พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พลังอำนาจมีความจำเป็น และมีความสำคัญมากต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กร และนิลุบูล จันทร์นิยม (2559 : 97) ได้กล่าวไว้ว่า การใช้อำนาจในการบริหารของผู้บริหาร ประกอบด้วย การใช้อำนาจการบังคับและอำนาจความเชี่ยวชาญ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าอำนาจของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครู ทั้งนี้สำนักเลขาธิการคุรุสภา (2562 : 19 - 20) ได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูไว้ ดังนี้ 1) การปฏิบัติหน้าที่ครู 2) การจัดการเรียนรู้ และ 3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

จากที่ได้กล่าวมาเห็นได้ว่าพลังอำนาจของผู้บริหารส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู เป็นแรงจูงใจให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาพลังอำนาจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เพื่อให้ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2

2. เพื่อศึกษาระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2

3. เพื่อวิเคราะห์พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของ Griffin and Moorhead (2014: 378) ประกอบด้วย 1) อำนาจทางกฎหมาย 2) อำนาจการให้รางวัล 3) อำนาจการบังคับ 4) อำนาจความเชี่ยวชาญ 5) อำนาจอ้างอิง 6) อำนาจโดยตำแหน่ง และ 7) อำนาจส่วนบุคคล

ตัวแปรตาม ได้แก่ มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ตามแนวคิดของ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2562:19-20) ประกอบด้วย 1) การปฏิบัติหน้าที่ครู 2) การจัดการเรียนรู้ และ 3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต จำนวน 1,185 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan,1970: 607-610 อ้างถึงใน จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย, 2559: 124) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) โดยกระจายจำนวนตามที่ตั้งของอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 271 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ตำแหน่งปฏิบัติงานในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปรต้น องค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู จำแนกตามตัวแปรตาม องค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา และมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู แล้วกำหนดรูปแบบ และโครงสร้างของแบบสอบถาม

ขั้นที่ 2 กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ให้ครอบคลุมนิยามตัวแปรและนำมาจัดทำเป็นข้อกระทงคำถามสำหรับการวิจัยโดยผ่านคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นที่ 3 นำกระทงคำถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (content validity) ของข้อกระทงคำถามแล้วหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 และ 1.00 ได้กระทงคำถามด้านพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 29 ข้อ และด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู จำนวน 72 ข้อ

ขั้นที่ 4 แก้ไขข้อกระทงคำถามแล้วจัดแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

ขั้นที่ 6 นำแบบสอบถามที่รับกลับคืนมา ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง (reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α- coefficient) ของ Cronbach (1970: 161 อ้างถึงใน จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย, 2559: 181-183) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาในส่วนของข้อกระทงคำถามเกี่ยวกับด้านพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากับ 0.98 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาในส่วนของข้อกระทงคำถามเกี่ยวกับด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู เท่ากับ 0.98

ขั้นที่ 7 ปรับปรุงข้อกระทงคำถามในด้านการใช้ภาษาให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง โดยผ่านการแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) ขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เพื่อจัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2) ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 271 ฉบับ ไปยังข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 ที่กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ข้าราชการครูตอบคำถามในแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยไปรับคืนเอง ตามวันเวลาที่นัดหมาย ได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 271 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามทั้งหมดคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้พิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมด แล้วนำมาจัดระเบียบข้อมูล หลังจากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอในรูปของตารางและความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1) การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ความถี่ และร้อยละ

2) การวิเคราะห์ระดับพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาและมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู คือ วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

4) การวิเคราะห์พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู คือ วิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

4. ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 271 ฉบับ โดยผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 271 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยายจำแนกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 81.20 ส่วนมากเป็นข้าราชการครูที่มีอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 38.70 มีระดับการศึกษาขั้นสูงสุดส่วนมากระดับปริญญาตรี จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 67.90 มีประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 32.10 และส่วนมากมีตำแหน่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาคือตำแหน่งครู จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 90.80

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวม

(n = 271)

ข้อ	พลังอำนาจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.	อำนาจทางกฎหมาย	4.31	0.70	มาก	2
2.	อำนาจการให้รางวัล	4.30	0.52	มาก	3
3.	อำนาจการบังคับ	4.13	0.74	มาก	7
4.	อำนาจความเชี่ยวชาญ	4.29	0.68	มาก	4
5.	อำนาจอ้างอิง	4.33	0.68	มาก	1
6	อำนาจโดยตำแหน่ง	4.27	0.65	มาก	5
7	อำนาจส่วนบุคคล	4.14	0.71	มาก	6
รวม		**4.25**	**0.55**	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.55) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยอำนาจอ้างอิง อยู่ในลำดับ สูงที่สุด ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 0.68) รองลงมาได้แก่ อำนาจทางกฎหมาย ($\bar{X}$ = 4.31, S.D. = 0.70) และอำนาจการบังคับ อยู่ในลำดับสุดท้าย ($\bar{X}$ = 4.13, S.D. = 0.74)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวม

(n = 271)

ข้อ	มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.	การปฏิบัติหน้าที่ครู	4.38	0.42	มาก	3
2.	การจัดการเรียนรู้	4.39	0.44	มาก	2
3.	ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน	4.48	0.43	มาก	1
รวม		**4.42**	**0.40**	**มาก**	

จากตารางที่ 2 แสดงว่า มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.42, S.D. = 0.40) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชน อยู่ในลำดับสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 4.48, S.D. = 0.43) รองลงมา ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.39, S.D. = 0.44) และการปฏิบัติหน้าที่ครู อยู่ในลำดับสุดท้าย ($\overline{X}$ = 4.38, S.D. = 0.42)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2

(n = 271)

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพลังอำนาจ ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับปานกลางถึงระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 0.42 - 0.89 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของพลังอำนาจกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 0.42 - 0.47

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	อำนาจทางกฎหมาย (X_1)	อำนาจการให้รางวัล (X_2)	อำนาจการบังคับ (X_3)	อำนาจความเชี่ยวชาญ (X_4)	อำนาจอ้างอิง (X_5)	อำนาจโดยตำแหน่ง (X_6)	อำนาจส่วนบุคคล (X_7)	มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู (Y_{tot})
อำนาจทางกฎหมาย (X_1)	1.00							
อำนาจการให้รางวัล (X_2)	0.63**	1.00						
อำนาจการบังคับ (X_3)	0.59**	0.61**	1.00					
อำนาจความเชี่ยวชาญ (X_4)	0.50**	0.71**	0.52**	1.00				
อำนาจอ้างอิง (X_5)	0.49**	0.65**	0.49**	0.89**	1.00			
อำนาจโดยตำแหน่ง (X_6)	0.66**	0.67**	0.71**	0.67**	0.69**	1.00		
อำนาจส่วนบุคคล (X_7)	0.57**	0.57**	0.73**	0.66**	0.65**	0.80**	1.00	
มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู (Y_{tot})	0.42**	0.62**	0.44**	0.55**	0.56**	0.57**	0.47**	1.00

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2

(n = 271)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
Regression	3	19.43	6.48	70.74**	.00
Residual	267	24.44	0.09		
Total	270	43.87			
ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	SE_b	t	Sig
ค่าคงที่	2.20		0.16	14.13**	.00
อำนาจการให้รางวัล (X_2)	0.28	0.36	0.05	5.46**	.00
อำนาจโดยตำแหน่ง (X_6)	0.13	0.21	0.04	3.11**	.00
อำนาจอ้างอิง (X_5)	0.11	0.18	0.04	2.68**	.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

R = 0.665 R^2 = 0.443 SEE. = 0.303

จากตารางที่ 4 พบว่า อำนาจการให้รางวัล (X_2) อำนาจโดยตำแหน่ง (X_6) และอำนาจอ้างอิง (X_5) เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอย และสามารถอภิปรายความผันแปรของมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.443 ซึ่งแสดงว่าอำนาจการให้รางวัล อำนาจโดยตำแหน่ง และอำนาจอ้างอิง ส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู และสามารถทำนายมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ได้ร้อยละ 44.30 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ

$\hat{Y}_{tot} = 2.20 + 0.28 (X_2) + 0.13 (X_6) + 0.11 (X_5)$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$\hat{Z}_{tot} = 0.36 (Z_2) + 0.21 (Z_6) + 0.18 (Z_5)$

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1) พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ อำนาจอ้างอิง อำนาจทาง

กฎหมาย อำนาจการให้รางวัล อำนาจความเชี่ยวชาญ อำนาจโดยตำแหน่ง อำนาจส่วนบุคคล และอำนาจการบังคับ ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ที่จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามนอกจากความรู้ความสามารถที่ผู้บริหารนั้นพึงมี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปราณี คาดการณ์ไกล (2556: 139) ที่ได้ทำการศึกษาและวิจัยเรื่อง การใช้อำนาจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 ซึ่งได้พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารนั้นจะปรากฏให้เห็นว่าในรายรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากให้เห็นทุกด้าน และได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นวลจันทร์ แสงอุไร (2559: 110) ได้ทำการศึกษาและวิจัยเรื่อง การใช้อำนาจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ผลวิจัยพบว่า ระดับการใช้อำนาจของผู้บริหารมีผลปรากฏให้เห็นว่า ในรายรวมนั้นอยู่ในระดับมาก และได้สอดคล้องกับ พนมกฤต บริสุทธิ์(2560: 73) ได้ดำเนินการศึกษาและวิจัยเรื่อง การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน ผลวิจัยพบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษามีผลอันปรากฏให้เห็นว่า ในรายรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2) มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู แมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชน การจัดการเรียนรู้ และการปฏิบัติหน้าที่ครู ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงพร เกลี้ยงประณีต (2564: 63) ได้ทำการศึกษาและวิจัยเรื่อง ความสำพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษานั้น ในรายรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดารณี กีรติปกรณ์ (2561: 235) ได้ทำการศึกษาและวิจัยเรื่องการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานของครูของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของครูตามมาตรการการปฏิบัติงานนั้นอยู่ในระดับมากขึ้น และสอดคล้องกับ ภัทรวรรณ รอดเจริญ (2563: 126) ได้ดำเนินการศึกษาและวิจัย เรื่องการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในรายรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3) พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ดังนี้ อำนาจการให้รางวัล อำนาจโดยตำแหน่ง และอำนาจอ้างอิง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถทำนายมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ได้ร้อยละ 44.30 ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงพร เกลี้ยงประณีต (2564: 92) ได้ศึกษาและวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี อันปรากฏให้ได้เห็นดังนี้ การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในรายรวมนั้นได้มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมามาตรฐานวิชาชีพของครู ซึ่งจะเห็นได้ว่าการใช้อำนาจนั้นจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูที่เกิดจากผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

6. สรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1) พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยอำนาจอ้างอิง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ อำนาจทางกฎหมาย อำนาจการให้รางวัล อำนาจความเชี่ยวชาญ อำนาจโดยตำแหน่ง อำนาจส่วนบุคคล และอำนาจการบังคับ ตามลำดับ

2) มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การจัดการเรียนรู้ และการปฏิบัติหน้าที่ครู ตามลำดับ

3) พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) อำนาจการให้รางวัล 2) อำนาจโดยตำแหน่ง และ 3) อำนาจอ้างอิง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานวิจัยนี้พบว่า พลังอำนาจ ซึ่งได้แก่ อำนาจการให้รางวัล อำนาจโดยตำแหน่ง และอำนาจอ้างอิง สามารถทำนายมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ได้ร้อยละ 44.30

7. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1) การบริหารงานของผู้บริหารโดยใช้พลังอำนาจในการบริหารจัดการสถานศึกษาจะทำให้การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่ผู้บริหารสามารถประยุกต์ทั้งศาสตร์และศิลป์ของการใช้อำนาจไปอย่างเป็นรูปธรรมก่อให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นระบบและมีมาตรฐานการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2) นำหลักการบริหารงานโดยเน้นมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพของครุสภาไปขยายผลให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนที่ผู้บริหารหรือผู้ที่รับผิดชอบในงานด้านบริหารของโรงเรียนไปวางแนวทางการปฏิบัติงานให้แก่คณะครูเพื่อให้บังเกิดผลดีต่อการปฏิบัติงานภาพรวมของสถานศึกษาและความก้าวหน้าของบุคลากรของสถานศึกษานั้น ๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาองค์ประกอบการใช้พลังอำนาจในการบริหารจัดการสถานศึกษา

2) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) ควรศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4) ควรขยายผลการวิจัยด้านพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อปัจจัยอื่นๆของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ นำไปพัฒนารูปแบบบริหารโดยใช้พลังอำนาจเป็นหลักในการบริหารสถานศึกษา

8. เอกสารอ้างอิง

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2558). *ระวังภัยแล้งปี 58 ทำชาวนาเสียหาย 4,000 ล. พาธุรกิจอ่วม.* กระแสทรรศน์. สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2565, จาก http://marketeer.co.th/2015/03/kresearch-farmer/ 2558)

กรมอุตุนิยมวิทยา. (2553). *หนังสืออุตุนิยมวิทยา*. สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2565 จาก http://tmd.go.th/info/info.php?FildID=71.

กฤตเมธ บุญนุ่ม. (2560). นวัตกรรมทางสังคมความรู้สู่สังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. *วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ. 10*(พิเศษ), 245-262.

ไกรฤกษ์ เอี่ยมศร. (2564). *สมบัติทางวิศวกรรมของดินซีเมนต์ที่ปรับปรุงด้วย น้ำยางพาราผสมสารผสมเพิ่มที่อุณหภูมิแตกต่างกัน*. วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

เขมรัฐ เถลิงศรี และคณะ. (2561). โครงการนวัตกรรมทางสังคมเพื่อส่งเสริมวิถี ชีวิตเกษตรกรบนพื้นที่สูงสู่ความยั่งยืน รายงานฉบับสมบูรณ์. *สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม*. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ฉัตรมงคล สิงหวิบูลย์. (2561). การจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตรกรรมระดับไร่นาตามวิถีชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน. *วารสารชลสาร. 7*(1), 34-44.

ชนะบูรณ์ อินทรพันธ์. (2563). แนวทางการสร้างนวัตกรรมสังคมเพื่อผู้สูงอายุโดยใช้ทุนทางสังคมในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี. *รายงานการวิจัย.* มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

ชานนท์ โกมลมาลย์. (2561). *นวัตกรรมทางสังคม เพื่อขับเคลื่อนสุขภาวะ โดยการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพฯ: เอซี ปริ้นติ้ง เซอร์วิส.

ชูชิต ชายทวีป. (2559). ปัจจัยสำเร็จของการลดปัญหาความยากจน. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ*. *3*(2), 188-214.

ฐกร กาญจน์จิรเดช, มยุรี รัตนเสริมพงศ์ และ สมบูรณ์ สุขสำราญ. (2561). รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืนของจังหวัดอุทัยธานี ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.*, *6*(2), 537-552.

ถาวร อ่อนประไพ. (2562). *โครงการวิจัยการประเมินศักยภาพเชิงพื้นที่เพื่อการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กในระดับท้องถิ่น จังหวัดน่าน*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.

ทวีศักดิ์ ธนเดโชพล และคณะ. (2563). การวิเคราะห์การบริหารจัดการน้ำในสภาวะภัยแล้ง ปี พ.ศ. 2563. *บทความวิชาการ ด้านการชลประทานและการระบายน้ำ ครั้งที่ 13*, 287-308. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการด้านการชลประทานและการระบายน้ำแห่งประเทศไทย.

นิตยา พากุล, กัญลยา มิยะนา และยศ บริสุทธิ์. (2020). การบริหารจัดการทรัพยากรแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อทำการเกษตรตลอดปีของชุมชนโคกล่ามแสงอร่าม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี. *วารสารเกษตรพระจอมเกล้า, 38*(2), 270 – 279.

ประดิษฐ์ เจียรกุลประเสริฐ. (2562). โครงการการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบ้านวังธาร ตำบลเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. *รายงานการวิจัย*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่:เชียงใหม่.

ประเสริฐศักดิ์ มั่งอะนะ และสุรเชษฐ เวชชพิทักษ. (2563). การสร้างฝายชะลอน้ำเพื่อแก้วิกฤตขาดแคลนน้ำโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน บ้านหนองกองเหนือ ตำบลนาบ่อค้า อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร. *วารสาร มจร การพัฒนาสังคม*, *5*(3), 133-144.

ปราโมทย์ ไม้กลัด. (2550). *การบริหารจัดการทรัพยากรแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน (เอกสารโรเนียว)*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มณีรักษ์ กาญจนรางกูร. (2561). *การบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืนภายใต้รูปแบบ "โคก หนองนา โมเดล": พื้นที่ลุ่มน้ำป่าสักตอนบนในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์*. วิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

ภาคภูมิ พันธุ์รัตน์. (2558). ประสิทธิผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตรในเขตลุ่มน้ำชี. *วารสารบัณฑิตศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. *2*(2), 184-194.

วินัย เชาวน์วิวัฒน์. (2563). การศึกษาสภาพความขาดแคลนน้ำของประเทศไทยจากการจัดทาบัญชีสมดุลน้ำ. *รายงานสรุปผลการจัดสัมมนาวิชาการ*. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2563.ห้องประชุมแมนดาริน ซี ชั้น 1 โรงแรมแมนดาริน สามย่าน กรุงเทพฯ. หน้า 28-45.

สังศิต พิริยะรังสรรค์ และ สรชัด สุจิตต์ พิธีกรโดย ณรงค์ฤทธิ์. (2565). รายการเปลี่ยนมุมคิด ประเด็นน้ำท่วมฝนแล้ง กับทางแก้ที่ไม่มีตอนจบ. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2023. จาก http://www.youtube.com/watch?v=OIFdAVGFjbM

อังกูร แก้วย่อง. (2562). *รูปแบบการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ : โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลุ่มน้ำโก-ลก จังหวัดนราธิวาส*. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาที่ยั่งยืน มหาวิทยาลัยทักษิณ.

อารียา ฤทธิมา. (2563). สถานการณ์น้ำต้นทุน การวางแผน และการปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ. *รายงานสรุปผลการจัดสัมมนาวิชาการ*, สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2563.ห้องประชุมแมนดาริน ซี ชั้น 1 โรงแรมแมนดาริน สามย่าน กรุงเทพฯ. หน้า 46-55.

อุทัย เมี้ยนกลาง, สมนึก เชื้อจันอัด และนิคม อบมาลี. (2565). *เกษตรกรผู้ได้รับผลประโยชน์จากฝายหนองแวงโมเดล.* คลิปวิดีทัศน์รูปแบบการบริหารจัดการน้ำหนองแวงโมเดล

เอกรัฐ กุศลสูงเนิน. (2563). *โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ*. สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2565. จาก https://sites.google.com/site/ekkaratoh/

Adil Al Radif. (1999). Integrated water resources management (IWRM): an approach to face the challenges of the next century and to avert future crises. Desalination. *1999*(1-3), 145-153.

Office of the National Water Resources. (2020). *Systematic water resources management information for drought prevention and mitigation B.E.2563 (2020)*. Office of the Prime Minister. Bangkok.